

МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА КАЗНАЧЕЙСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ БЮДЖЕТІВ

А. В. БУЛАТОВ,
здобувач вищої освіти групи Ф 4/1
обліково-фінансового факультету, МНАУ

Анотація: Розглянуто функціонування казначейств в розвинених країнах, охарактеризовано їх особливості та виділено напрямки удосконалення казначейського обслуговування в Україні.

Ключові слова: казначейство, казначейське обслуговування, фінанси, фінансові ресурси, державний бюджет.

Annotation: The article considers the functioning of Treasuries in various foreign countries, describes their features and provides directions for improving treasury services in Ukraine.

Key words: treasury, treasury services, finance, financial resources, state budget.

Казначейське обслуговування бюджетів забезпечує, підвищує стабільність та захищеність бюджетної системи. За цього процесу реалізуються заходи соціально-економічного розвитку держави. Функціонування Державної казначейської служби України (ДКСУ) забезпечує оптимізацію бюджетних потоків, робить механізм фінансування всіх учасників бюджетних відносин безперервним, а процес виконання бюджету – прозорим та ефективним. Реформоване казначейство в Україні має ряд переваг та недоліків, зокрема величиною функцій, що надаються. Так, в різних країнах світу, таких як США, Франція, Великобританія, є казначейства, що розробляють та проводять державну економічну та фінансову політику.

Проблемами казначейського обслуговування займалися українські вчені – Е. І. Курганська, В. М. Опаріна, С. І. Юрій, О. П. Гетьманець, О. О. Чечуліна, О. Д. Василик, В. І. Стоян, Й. М. Безкида та багато інших.

Метою публікації є обґрунтування шляхів вдосконалення казначейського Роль казначейства в деяких країнах визначаються економічною ситуацією, що сталася історично та розподілом повноважень між різними державними установами [1]. Так, сучасна практика свідчить, що є казначейства із широкими функціями, які несуть відповідальність за

розроблення і проведення державної економічної та фінансової політики. В кожній країні роль казначейства різна (табл. 1). ДКСУ сприяє оптимальному управлінню державними фінансовими ресурсами. Наприклад, у деяких державах з метою ефективного управління місцевими коштами органи місцевого самоврядування створюють місцеве казначейство за рахунок ресурсів місцевих бюджетів.

Таблиця 1 Казначейське обслуговування в різних країнах

Країна	Особливості
Велика Британія	Здійснюється контроль за видатками громадських фондів. Також через казначейське обслуговування відбувається управління економікою країни для досягнення економічних цілей
США	Міністерство фінансів розробляє фінансову і податкову політику, здійснює емісію грошових знаків і випуск монет, займається питаннями внутрішніх позик та управлінням державним боргом, контролює виконання фінансового законодавства, збір внутрішніх доходів, грошовий обіг
Франція	Здійснюється збір державних податкових і неподаткових платежів, зарахування відрахувань до фондів соціального страхування, проводяться виплати бюджетних коштів, здійснюється контроль і оплата видатків місцевих колективів і публічних установ, надається допомога службам префектур у дотриманні законності та бюджетного контролю діяльності місцевих колективів
Україна	Казначейство створено при Міністерстві фінансів, але діяльність координується Кабінетом Міністрів України. Складається з Державного казначейства України, Управління Державного казначейства обласного значення та районних відділень Державного казначейства
Італія	Управлінням фінансами займаються 4 державних органи: Казначейство (державними витратами і фінансовим контролем); Міністерство фінансів (доходами); Міністерство бюджету і планування (складанням державного бюджету і координуванням фінансових ресурсів); Міністерство внутрішніх справ (місцевими фінансами)
Латвія	Казначейство виконує функції в трьох напрямках: в галузі звітів про виконання державного бюджету і бюджету місцевого самоврядування; в галузі банківських справ, інвестицій, кредитів та кредитування; здійснює короткостроковий інвестиційний депозит або депозит у вигляді латвійських державних цінних паперів для управління грошовими коштами.
Австрія	Казначейство планує, розподіляє, складає, використовує бюджет, а також контролює використання фінансових ресурсів, консультує керівників всіх міністерств з питань щодо обсягу ресурсів, виступає з пропозиціями стосовно розподілу загального обсягу ресурсів між програмами, які здійснюють міністерства, враховуючи політику та фінансові зобов'язання уряду

Джерело: сформовано автором на основі [1, 2, 3]

В умовах нестабільної економіки України вчені Міжнародного валютного фонду вважають, що значну увагу для покращення казначейського обслуговування потрібно приділяти виконанню бюджету та фінансовим операціям [4]. Це надаватиме змогу швидко й ефективно реагувати на зміни економічної ситуації.

На нашу думку, Україні потрібно опиратися на досвід Франції та Латвії, щоб розподілити повноваження серед органів державної влади, забезпечити своєчасне та повне надходження податків до держбюджету, налагодити механізм щодо встановлення лімітів на зобов'язання та оплату витрат.

Отже, дослідивши приклади казначейського обслуговування бюджетів в різних країнах світу, встановлено, що в багатьох країнах передбачається активна участь цього органу як на стадії виконання бюджету, так і на стадії фінансового прогнозування. Наголошено, що для України пріоритетним напрямом діяльності органів ДКСУ є виконання бюджету і контроль за цим процесом.

Література:

1. Системи казначейств зарубіжних країн. URL: <https://bit.ly/3jmfzTQ> (дата звернення: 30.09.2020).
2. Зарубіжний досвід казначейського обслуговування бюджету за доходами. URL: <https://bit.ly/30IEKKX> (дата звернення: 30.09.2020).
3. Зарубіжний досвід касового виконання бюджету. URL: <https://bit.ly/3cM8G86> (дата звернення: 30.09.2020).
4. Боднар О.А. Необхідність фінансової реструктуризації та особливості її проведення / Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні, євроінтеграційні аспекти : матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет – конференції, 20-21 листопада 2019 р., Миколаїв. МНАУ, 2019. С.4

*Науковий керівник – Боднар Олена Андріївна,
кандидат економічних наук,
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
МНАУ*